

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองข้าว
กองทัพภาคที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล



โดย


พันเอก ยศพล โภชน์ทิม
รองผู้อำนวยการกองข้าว กองทัพภาคที่ 1

วิทยาลัยการทัพบก

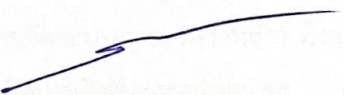
กันยายน 2565

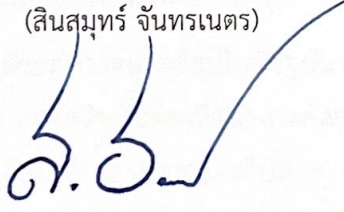
เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองช่าง
กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
โดย พันเอก ยศพล โภชน์ทิม
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์


วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี 
(วิชาตี เอี่ยมไพจิตร) ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก 
(สินสมุทร จันทรเนตร) ประธานกรรมการ

พันเอก 
(สหัสदनย์ ธเนศชัยพิทักษ์) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง 
(นवलสมร จรวงษ์) กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ยศพล โภชน์ทิม
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 เพื่อรองรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : 8,278 จำนวนหน้า : 29
คำสำคัญ	การปฏิบัติงานด้านการข่าว, ภัยคุกคามรูปแบบใหม่, กองทัพภาคที่ 1
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานการข่าวถือเป็นงานสำคัญสำหรับการเริ่มต้นในทุกภารกิจ กองข่าว กองทัพภาคที่ 1 เป็นกองเสนาธิการหลักของกองทัพภาคที่ 1 มีภารกิจรับผิดชอบ วางแผน อำนวยการ ควบคุม ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการข่าวทั้งปวง เพื่อสนับสนุนภารกิจในการปฏิบัติงานปกติ งานป้องกันประเทศ และ งานรักษาความมั่นคงภายใน โดยจัดระบบการรวบรวมข่าว ทั้งการรวบรวมข่าวสารทางเปิด และระบบงานข่าวลับ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ด้วยสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หน่วยจำเป็นต้องมีแนวทางการปรับโครงสร้าง และพัฒนากำลังพล เพื่อให้งานด้านการข่าวสามารถรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างทันเวลา และมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Yodsapol Phottim

TITLE: Structural Development Guidelines the Intelligence Division, 1 Army Area, Royal Thai Army to support new types of threats

DATE: September, 2022 **WORD COUNT :** 8,278 **PAGES :** 29

KEY TERMS: Intelligence operation, New Treats, 1 Army Area

CLASSIFICATION: Unclassified

News is an important task to start with every mission. The Intelligence Division, 1 Army Area, Royal Thai Army is the main chief of staff of the 1st Army Area. Has a mission to be responsible for planning, directing, controlling, coordinating and supervising all news operations. To support the mission in normal operation defense work and internal security work. By organizing a news gathering system, both the collection of open information and secret news system for maximum efficiency.

With the current environment. New threats are rapidly changing. The unit needs a restructuring development approach and develop personnel. So that news jobs can cope with new threats in a timely manner and effective.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก คณะกรรมการสอบงานวิจัยและคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบก และทุกท่านที่กรุณา ประสทิธิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการจัดเตรียม การวางแผน เก็บรวบรวม วิเคราะห์ แก้ไขข้อบกพร่องในการทำเอกสารวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ พันเอก สหัตถ์ ฐนศชัยพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดและ แนวทางด้วยความเมตตากรุณาและความปรารถนาดียิ่ง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลตรี วิชาติ เอี่ยมไพจิตร ผู้บัญชาการวิทยาลัย การทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์และเจ้าของผลงานวิชาการและ งานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้อ้างถึง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาจนสำเร็จด้วยดี คุณประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้า เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่เกี่ยวข้อง กับผู้วิจัยในทางตรง และทางอ้อม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จะสามารถเป็นแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้สนใจได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และต่อยอด องค์กรความรู้ต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัย การทัพบก กองทัพอากาศ และประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	6
นโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	6
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	6
นโยบายการปฏิบัติงานข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ปี 2563	7
งานการข่าวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่	8
สภาพปัญหาการปฏิบัติงานด้านการข่าวในปัจจุบัน	13
โครงสร้างการจัดของกองทัพอากาศที่ 1	14
ปัญหาการปฏิบัติงาน กองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในการรองรับภัยคุกคามฯ	17
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	17
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในมิติต่างๆ	20
แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1	22
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	23
สรุปแนวทางการปรับโครงสร้างกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1	27
บทที่ 4 บทสรุป	28
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	29
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	29
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาภัยคุกคามในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในลักษณะ Hybrid Warfare (ไฮบริด วอร์แฟร์) หรือสงครามลูกผสม คือสงครามที่ใช้วิธีการผสมผสานกันของเครื่องมือ ทั้งจากสงครามตามแบบและสงครามไม่ตามแบบที่ประกอบด้วย กองกำลังทหารปกติ กำลังทหารรบพิเศษ กองกำลังที่ไม่ใช่ทหาร เช่น มวลชนที่ต่อต้านอำนาจรัฐ การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น สงครามข้อมูลข่าวสาร และการโฆษณาชวนเชื่อ การทูต การโจมตีด้านไซเบอร์ และสงครามเศรษฐกิจ ซึ่งจากภัยคุกคามเดิมตั้งแต่สมัยยุคสงครามเย็น เป็นสงครามระหว่างการเผชิญหน้าของ 2 ค่าย หลังจากการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ความมั่นคงโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Yraditional Threats) หรือภัยคุกคามตามแบบ (Conventional threats) ที่กระทำโดยรัฐต่อรัฐต่ออำนาจอธิปไตยและบูรณภาพเหนือดินแดนของรัฐ ซึ่งเป็นภัยคุกคามทางทหาร (Military Threats) นั้นได้ลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นที่มีใช้คุกคามทางทหาร (Non-Traditional Threats) กลับมาสร้างปรากฏการณ์ให้เห็นโดยทั่วไปและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขยายวงกว้างไปทั่วโลก¹

สำหรับประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยตรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร ในลักษณะ ที่ภัยคุกคามได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับจากปัจจัยบวกของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปิดเสรีการค้า การเงิน การลงทุน ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ตลอดจนปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

จากภัยคุกคามหลากหลายรูปแบบ สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ สมช. ได้กำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย 9 ประการ คือ 1) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม 2) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบ และสถาบันการเมือง 3) การขาดการสมดุลงของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และโรคระบาด 5) ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 6) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 7) แรงงานต่างด้าว และผู้หลบหนีเข้าเมือง (8) ยาเสพติด และ 9) ความยากจน²

ในการดำเนินการแก้ปัญหาภัยความมั่นคงในด้านต่างๆ กองทัพภาคที่ 1 จัดเป็นหน่วยกำลังรบหลักของกองทัพบกในการแก้ปัญหาภัยความมั่นคงต่างๆ ตามที่กองทัพบกมอบหมายภารกิจในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เสมอมา เพื่อให้การเตรียมการปฏิบัติในเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในด้านต่างๆ งานด้านการข่าวเป็นงานสำคัญ ส่งผลต่อการปฏิบัติทางทหาร โดยการปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม ต้องทราบข้อมูลการเกิดปัญหาที่แท้จริง ตลอดจนการวิเคราะห์แนวโน้มภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้กองข่าว กองทัพภาคที่ 1 สามารถเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลา ตลอดจนสามารถประสานหน่วยงานราชการอื่นๆ เพื่อหาแนวทางป้องกันได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นหน่วยจึงต้องการให้งานข่าวสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ แต่จากการปฏิบัติที่ผ่านมายังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร การวิเคราะห์ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์ ข้อมูลการตัดสินใจ ไม่เพียงพอในการนำเสนอให้ผู้บังคับบัญชา ตกลงใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการปรับโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพื่อเตรียมการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

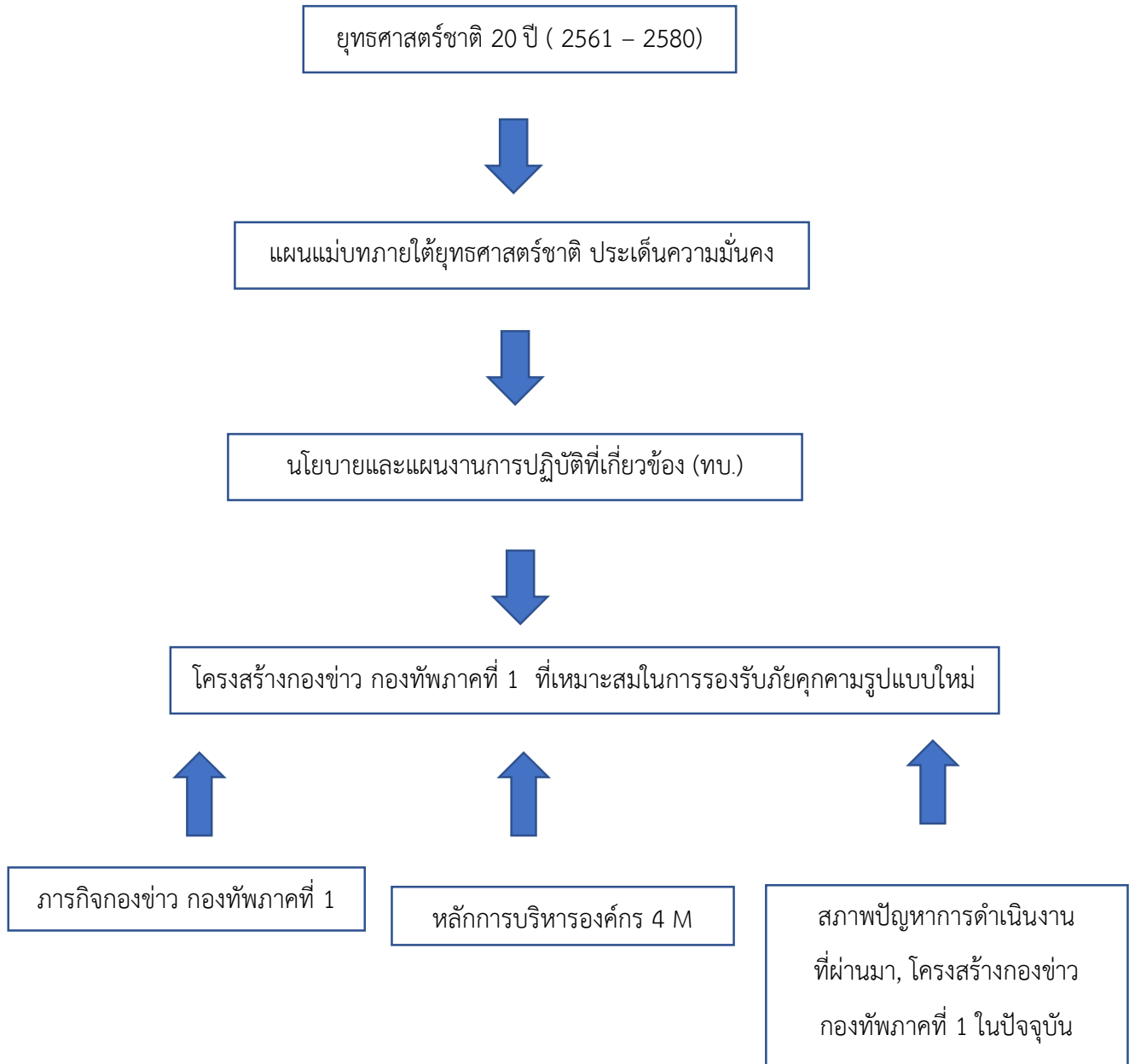
คำถามการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงานข่าว เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 เป็นอย่างไร
2. โครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ที่เหมาะสมในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ควรเป็นอย่างไร
3. การพัฒนาโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 สามารถรองรับภารกิจงานภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีแนวทางการดำเนินการอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงานกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในห้วงที่ผ่านมา
3. เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ที่เหมาะสมในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบหรือแนวทางที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งในที่นี้กำหนดให้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด
2. ขอบเขตการวิจัย ได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหา ของเขตด้านประชากร (ถ้ามี) และขอบเขตด้านระยะเวลา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเภทของข้อมูล แหล่งข้อมูลที่จะสืบค้น วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การทำวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ กำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายการ	ธ.ค.64	ม.ค.65	ก.พ.65	มี.ค.65	เม.ย.65	พ.ค.65
พัฒนาและเสนอโครงการวิจัย	→					
เก็บรวบรวมข้อมูล	→					
วิเคราะห์ข้อมูล		→				
สรุปผลการวิจัย				→		
เตรียมการและแถลงผลการวิจัย						→
จัดทำรายงานและรูปเล่มการวิจัย						→

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในห้วงที่ผ่านมา
2. ทราบแนวทางการจัดโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ที่เหมาะสม เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน
3. สามารถเสนอพัฒนาโครงสร้างกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

1. นโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากปัญหาในอดีตนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ด้วยในโลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและบริบทในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติในการขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เพื่อการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคงปลอดภัย มีเอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อย สร้างกรอบแนวคิดใหม่ด้านความมั่นคงทุกส่วนของภาครัฐ ในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการภาครัฐให้มีความเข้มแข็ง ทันทสมัย ทำงานอย่างคล่องตัว มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา³

2. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562 – 2565)

การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเป็นไปตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2559 ที่บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ มีสาระที่ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจและอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้ ในด้านการข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง การพัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ โดยเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ ได้แก่ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์การมีระบบข่าวกรองที่มีการบูรณาการ มีความทันสมัย มีเครือข่ายความร่วมมือที่พร้อมเผชิญภัยคุกคาม รวมทั้งมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงที่หลากหลายในทุกมิติ สามารถสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้⁴

3. นโยบายการปฏิบัติงานข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ปี 2563

3.1 งานด้านการข่าวถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นของงานต่างๆ โดยจะต้องรู้เขา รู้เรา เพื่อให้สามารถนำข้อมูล ข่าวสาร ข่าวกรองที่ได้รับให้ฝ่ายยุทธการวางแผนปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 บุคลากรด้านการข่าวจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และการดำเนินงานตามวงรอบข่าวกรอง กับทั้งต้องมีการพัฒนาตนเองในงานด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการอบรมความรู้เมื่อมีโอกาส เพื่อให้มีทักษะในการปฏิบัติงาน

3.3 การรวบรวมข่าวสารทางเปิดในปัจจุบันมีความสำคัญ และเผยแพร่ในสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งมีความรวดเร็ว การรวบรวมและใช้ประโยชน์จากข่าวเปิด สามารถนำมาสรุปวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ในด้านต่างๆ ได้

3.4 งานด้านการข่าวจะต้องมีการจัดเก็บฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีความครบถ้วนในทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา (ทุกสายงาน)

3.5 จนท. รวบรวมข่าวสาร และ จนท. วิเคราะห์ข่าว จะต้องเป็นบุคลากรที่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความตื่นตัว อยากรู้อยากเห็น และมีเทคนิคในการตรวจสอบข่าวสาร เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้ม และประเมินสถานการณ์จากข้อมูลข่าวสาร/ข่าวกรองต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 รายงานด้านการข่าว ควรเป็นข้อมูลข่าวสารในลักษณะการแจ้งเตือนก่อนเกิดเหตุ เพื่อนำข้อมูล/ข่าวสารข่าวกรองดังกล่าว ไปดำเนินการ เพื่อระงับยับยั้งเหตุการณ์ต่างๆ ดังกล่าว

3.7 การรายงานข่าวควรจะต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา และถึงหน่วยที่ใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ประกอบด้วย การรายงานด่วน, รายงานข่าวประจำวัน, รายงานสรุปข่าวตามห้วงเวลา และรายงานเฉพาะกรณี

3.8 การดำเนินการด้านการข่าว และปฏิบัติงานร่วมกับประชาคมข่าวกรอง เพื่อสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ

3.9 ดำเนินการมาตรการต่อต้านการข่าวกรองเชิงรับ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัย บุคคล เอกสาร และสถานที่ ตลอดจนระบบการสื่อสารของ ทบ. ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552, ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 และระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศของ ทบ. พ.ศ.2555 รวมทั้ง พิจารณาปรับปรุงระเบียบ ทก.1 ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยบุคคล ยานพาหนะ และ สถานที่ พ.ศ.2561

3.10 การปฏิบัติงานด้านการข่าวที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ ให้ดำเนินการ รวบรวม และรายงานข่าวผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อให้ฐานข้อมูลข่าวมีความทันสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และสนับสนุนการปฏิบัติการกิจต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงให้พัฒนา และใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการข่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล สารสนเทศ⁵

4. งานการข่าวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

จากสถานการณ์ภัยคุกคามในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ซับซ้อนและไม่แน่นอนมากขึ้น ซึ่งยากต่อการคาดการณ์สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ภัย คุกคามในปัจจุบันและอนาคตแตกต่างไปจากเดิม โดยประเทศต่างๆ รวมถึงไทย จะเผชิญ ภัยคุกคามทั้งใหม่ และภัยคุกคามรูปแบบเดิมในลักษณะ Hybrid Threats สำหรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่จะเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบในทุกมิติ เช่น การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลก การเคลื่อนย้ายทุนจากบริษัทข้ามชาติ โรคติดต่ออุบัติใหม่ การก่อการร้าย การก่อความไม่สงบ การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด

จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน ได้มีปัญหาหลากหลายเกิดขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก และในอนาคตมีแนวโน้มที่ความรุนแรงจะมีเพิ่มมากขึ้น และประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบต่างๆ เช่นเดียวกัน ในส่วนของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของไทยที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหามากขึ้น และส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม, ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง, การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ, โรคระบาด, ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ, แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง, ยาเสพติด และความยากจน

4.1 ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม

ผลจากทัศนคติที่แตกต่างกับรัฐบาลของกลุ่มเห็นต่างจากรัฐในประเด็นต่างๆ เช่น การเมือง สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน นอกจากนั้นช่องว่างทางความคิดระหว่างวัย (Generation Gap) มีแนวโน้มจะเป็นปัญหาในสังคมไทยมากขึ้น จากการมีความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ลักษณะนิสัย และแนวทางการทำงานให้เอื้อต่อการสร้างความไม่เข้าใจ และความขัดแย้งระหว่างกัน และเป็นประเด็นอ่อนไหวที่อาจบานปลาย เป็นอีกปัญหาทางสังคม

4.2 ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

การขาดเสถียรภาพทางการเมือง การขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของรัฐบาล การพัวพันกับการทุจริตของรัฐบาล ตลอดจนการใช้ระบบอุปถัมภ์ในแวดวงการเมือง มีผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง แม้สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งความรู้สึกไม่ไว้วางใจดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนความมั่นคงทางการเมือง และยังคงเป็นภัยคุกคามหลักต่อระบบการเมือง

4.3 การขาดสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เกิดขึ้นแทบทุกครั้งที่เกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง ไฟป่า อุทกภัย ดินโคลนถล่ม มลพิษทางอากาศ สะท้อนถึง ความสำคัญของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบ จากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งที่มี สาเหตุตามธรรมชาติและ การกระทำของมนุษย์โดยภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ มีแนวโน้มจะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐและมนุษย์มากขึ้น ทั้งระดับความรุนแรง และความเสียหาย

4.4 โรคระบาด โรคอุบัติใหม่

โรคระบาดที่กลับมาแพร่ระบาดใหม่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหามากขึ้นและ เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น สภาพอากาศที่อุ่นหรือร้อนขึ้นทำให้มี เชื้อโรคและพาหะนำเชื้อโรคแพร่กระจายได้มากขึ้น รวมถึงการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัย ของสัตว์ เนื่องจากความต้องการใช้ประโยชน์จากสัตว์ เช่น การค้า หรือการบุกรุกพื้นที่ป่า ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคจากสัตว์สู่คน และเป็นการเพิ่มการ ระบาดของโรคอย่างมีนัยสำคัญ

4.5 ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

การก่อเหตุของกลุ่มแนวร่วม การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์และการสร้าง วาทกรรมในแถลงการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขณะที่การสนับสนุนกลุ่มเคลื่อนไหว และการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับองค์กรภาคประชาสังคม เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง และผู้เกี่ยวข้องกับการก่อเหตุ เพื่อรับทราบข้อมูลและสถานการณ์ในพื้นที่ขององค์กร ต่างชาติและนานาชาติ จะเอื้อต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อความไม่สงบ และทำให้ ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงยึดเยื้อ

4.6 การก่อการร้าย

กลุ่มก่อการร้าย เช่น กลุ่ม Al Qaeda และกลุ่ม Islamic State (IS) ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศที่สำคัญ ยังมีความเคลื่อนไหวและรักษาอุดมการณ์อย่างเหนียวแน่น โดยมีปัจจัยสนับสนุนการก่อเหตุจากความขัดแย้งทางการเมือง ศาสนาชาติพันธุ์ รวมถึงความขัดแย้งตามภูมิภาคต่างๆ ทำให้การก่อการร้ายยังเป็นปัญหาความมั่นคงระดับโลกและประเทศต่อไป ทั้งการก่อเหตุการเผยแพร่แนวคิด และการชักชวนผู้สนับสนุนให้เข้าร่วมกลุ่ม และต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาที่เป็นภัยคุกคามร่วมกัน

4.7 อาชญากรรมข้ามชาติ

ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติจะเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้นจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ ซึ่งกลุ่มอาชญากรรมนำมาใช้ในการกระทำความผิด รวมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับกลุ่มหรือบุคคลในท้องถิ่น โดยอาชญากรรมข้ามชาติที่จะสร้างปัญหาให้ประเทศต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การค้ายาเสพติด การลักลอบผลิตและจัดหาเอกสารปลอม การลักลอบค้าอาวุธและสัตว์ป่า การลักลอบตัดไม้หวงห้าม อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การพนันออนไลน์ การฉ้อโกงข้ามชาติและการฟอกเงิน รวมถึงการลักลอบเข้าเมือง และค้ำมนุษย์ผิดกฎหมายที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีความพยายามแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติมาโดยตลอด ได้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เพื่อใช้บังคับและสามารถดำเนินคดีกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.8 ยาเสพติด

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะแพร่ระบาดได้ง่าย และเร็วขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์และการขนส่งทางพัสดุโดยไม่จำกัดพื้นที่ ส่วนการที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลกทำให้ไทยประสบปัญหาทั้งการเป็นตลาดและทางผ่านลำเลียงยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม โดยเฉพาะไอซ์ เฮโรอีน และกัญชา แม้ว่าไทยมีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการสกัดกั้นยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ตามแนว

ชายแดนก็ตาม สำหรับยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดในไทย คือ ยาบ้า รองลงมาคือ ไอซ์ และกัญชา ส่วนคีตามีนเริ่มเป็นที่นิยมและมีการแพร่ระบาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวกลางคืน

4.9 แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง

ปัญหาแรงงานต่างด้าวจะยังเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ แม้แรงงานต่างด้าวมีส่วนสำคัญที่ช่วยแก้ไขปัญหาค่าขาดแคลนแรงงานของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานประเภทที่แรงงานไทยไม่นิยมทำ ผู้หลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีแนวชายแดนติดกับไทย ความต้องการเข้ามาหางานและต้องการสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่าของแรงงานต่างด้าว การตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และความต้องการใช้ไทยเป็นทางผ่านไปประเทศที่สาม กว่าสองทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อมาหางานทำโดยตลอด การเคลื่อนย้ายแรงงานเหล่านี้ เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในประเทศต้นทางที่มีปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ในขณะที่ประเทศไทยต้องการแรงงานฝีมือราคาถูกจำนวนมาก เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เช่น ธุรกิจก่อสร้าง เกษตรและประมง จึงเกิดแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย ประกอบกับที่ผ่านมานี้ ประเทศไทยไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจัง กับปัญหาค่าขาดแคลนหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างชาติ ปัจจุบันปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุม แรงงานต่างด้าวที่ผิดพหุ ที่ผ่านมานี้เป็นการแก้ไขเฉพาะหน้า ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอ้างถึงความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการผ่อนปรน การปฏิบัติ ระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่รับผิดชอบ และผู้ประกอบการทำให้มีการปล่อยปละละเลย มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และเมื่อแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็นจำนวนมาก ตามแหล่งอุตสาหกรรม หรือในพื้นที่ต่างๆ ที่มีการจ้างงาน และขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างแท้จริง เกิดเป็นแหล่งซ่องสุมและผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างในเรื่องต่างๆ การค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุขในพื้นที่ อีกทั้งแรงงานที่ผิดกฎหมายดังกล่าว มักนำครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วยทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวร

5. สภาพปัญหาการปฏิบัติงานด้านการข่าวในปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการข่าวจำเป็นต้องดำเนินงานด้านการข่าว ให้เกิดผลสำเร็จในการติดตาม ประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกๆ ด้าน หน่วยข่าวจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงระบบงานด้านการข่าวให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด แต่สภาพในปัจจุบันการดำเนินงานของหน่วยงานข่าวยังขาดประสิทธิภาพ การประเมินภัยคุกคาม การวิเคราะห์สถานการณ์ไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นนำมาผลิตเป็นข่าวกรอง เพื่อนำไปสู่การแจ้งเตือนเพื่อเตรียมการเฝ้าระวัง หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตกลงใจได้ ซึ่งการพัฒนากระบวนการข่าว ให้มีประสิทธิภาพ อาจมีปัญหอันเนื่องมาจากข้อขัดข้องในด้านต่างๆ ดังนี้

5.1 การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างการจัดของหน่วยข่าว ยังขาดการให้ความสำคัญ โครงสร้างการจัดยังอยู่ในสภาพของการรับภารกิจในรูปแบบเดิม ในสภาพของภัยคุกคามเดิม ส่งผลต่อการจัดระบบงานในการตอบสนองความต้องการของผู้บังคับบัญชา และหน่วยเหนือ

5.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพล และยุทธโศปกรณ์ ยังขาดการพัฒนา ทำให้การปฏิบัติภารกิจไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

5.3 การพัฒนาระบบเฝ้าตรวจชายแดนยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาในปัจจุบันด้านต่างๆ

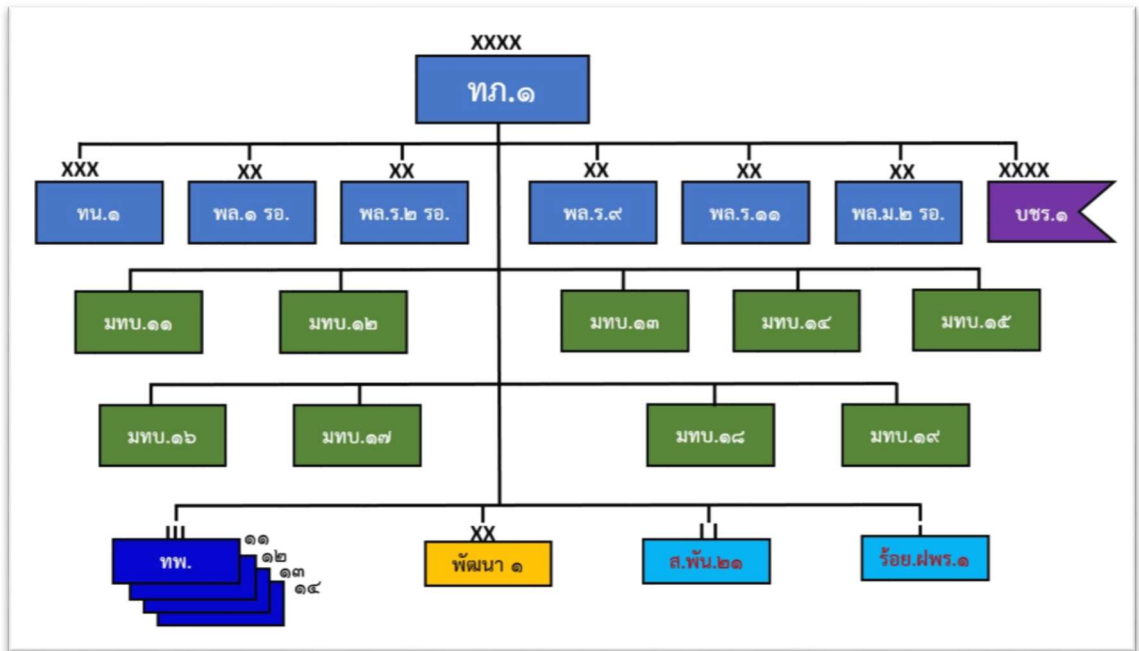
5.4 การพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ด้านการข่าว เนื่องจากการรับกำลังพล เข้ารับการศึกษายังไม่เพียงพอ อีกทั้งขาดการพัฒนาระบบการอบรมระยะสั้น เพื่อสร้างและพัฒนาการกำลังพลในกรณีเร่งด่วน

5.5 การพัฒนาระบบข่าวกรองภูมิสารสนเทศ และการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการข่าว จำเป็นต้องมีพัฒนาการในส่วน of เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากร เพื่อใช้ในการรับข้อมูล จัดเก็บข้อมูล ตลอดจนจนถึงการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดผลผลิตตามวงรอบข่าวกรอง

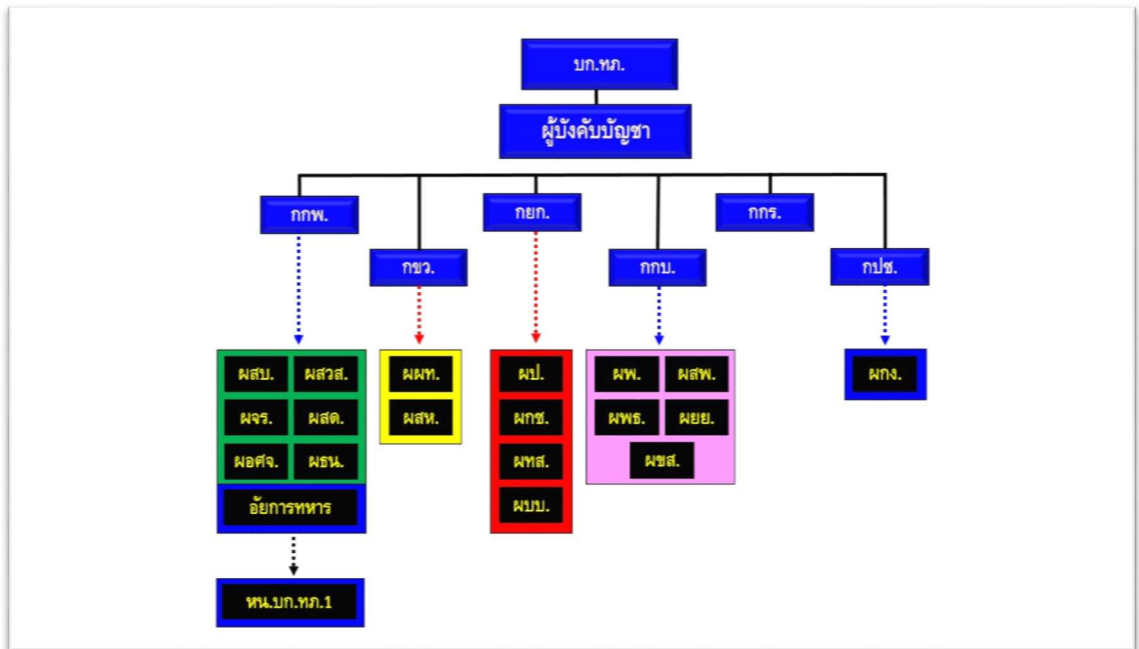
5.6 การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับกลุ่มประชาคมอาเซียน และประเทศที่มีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงในภูมิภาค โดยใช้กลไกความร่วมมือ ทั้งระดับ ทวิภาคี และพหุภาคี การเสริมสร้างพัฒนากิจการการทูต เพื่อให้สามารถสนับสนุนและ แลกเปลี่ยนงานด้านการข่าว เพื่อให้แต่ละประเทศสามารถเตรียมแผนรองรับ และเฝ้าระวัง สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้⁷

6. โครงสร้างการจัดของกองทัพภาคที่ 1

กองทัพภาคที่ 1 เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก จัดเป็นส่วนกำลังรบ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ กำกับการ และปฏิบัติหน้าที่หลักในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนา ประเทศตามที่ได้รับมอบหมาย การถวายความปลอดภัยแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการปฏิบัติทางทหารที่มีใช้สงคราม โดยมีโครงสร้างการจัดกองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1 และหน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 1 ตามภาพ

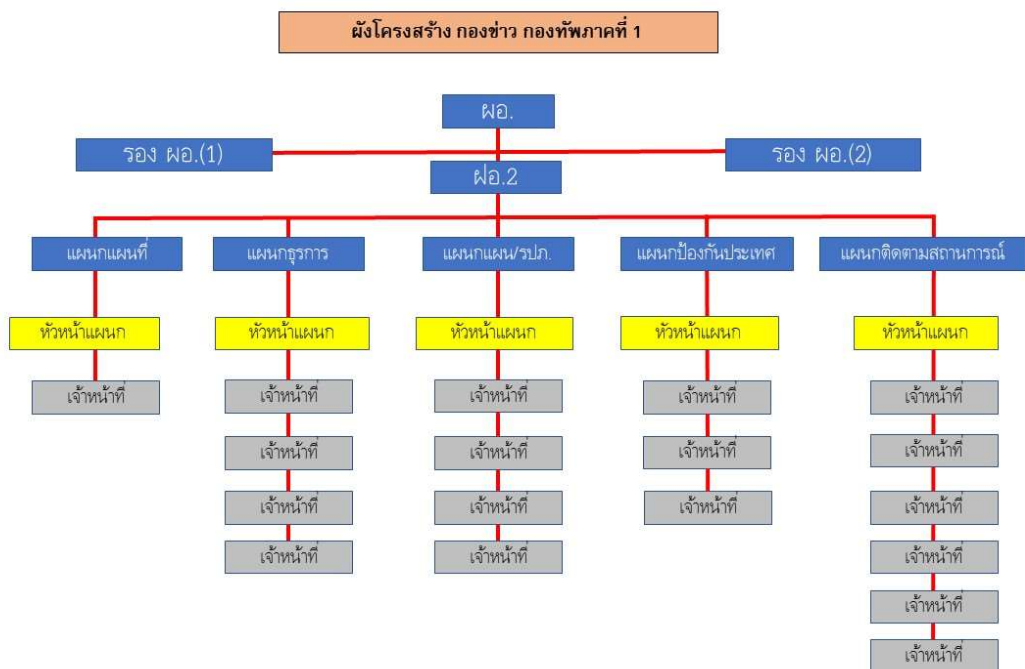


ภาพที่ 1 โครงสร้างการจัด กองบัญชาการกองทัพบภาคที่ 1 และหน่วยขึ้นตรงกองทัพบภาคที่ 1



ภาพที่ 2 โครงสร้างการจัด กองข่าว กองทัพบภาคที่ 1

กองข้าว กองทัพอากาศที่ 1 เป็นกองฝ่ายเสนาธิการหลัก รับผิดชอบ วางแผน อำนวยการ ควบคุม ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการข้าวทั้งปวง เพื่อสนับสนุนภารกิจในการปฏิบัติงานปกติ งานป้องกันประเทศ และงานรักษาความมั่นคงภายใน โดยจัดระบบการรวบรวมข้าว ทั้งการรวบรวมข้าวสารทางเปิด และระบบงานข้าวลับ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ในปัจจุบันรับผิดชอบสายงานปกติ สายงานป้องกันประเทศ สายงานการรักษาความมั่นคงภายใน และติดตามสถานการณ์ของกลุ่มมวลชนต่างๆ มียอดกำลังพลตามอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ ทั้งสิ้น 32 นาย บรรจุจริง 23 นาย เป็นนายทหารสัญญาบัตร 8 อัตรา (ฝ่ายเสนาธิการ 7 อัตรา) และนายทหารประทวน 23 อัตรา และมีกำลังพล ช่วยราชการซึ่งมาปฏิบัติงานในชุดปฏิบัติงานข้าวทั้งสิ้น 35 นาย (นายทหาร 8 นาย, นายสิบ 27 นาย) โดยมีโครงสร้างการจัดตามภาพ



ภาพที่ 3 ผังโครงสร้าง กองข้าว กองทัพอากาศที่ 1

7. ปัญหาการปฏิบัติงาน กองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

7.1 การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างการจัดของหน่วย ไม่ได้ได้รับการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างการจัด โครงสร้างยังอยู่ในรูปแบบเดิม ไม่สอดคล้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความหลากหลายในทุกมิติ ส่งผลให้กำลังพลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการรองรับภารกิจในปัจจุบันที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นได้ ในการนำเสนอข้อมูลให้กับผู้บังคับบัญชาในการประเมินสถานการณ์และตกลงใจ

7.2 การคัดเลือกบรรจบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านงานข่าวในการบรรจุตามตำแหน่งต่างๆ เป็นไปอย่างจำกัด เนื่องจากผู้ที่มาดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติงานตามตำแหน่งนั้นๆ มาก่อน ทำให้เมื่อมีผู้มาบรรจุตำแหน่งใหม่ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันที ต้องมีการอบรม ถ่ายทอดให้ความรู้ ก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง

7.3. ตามผังอัตราการจัดในแต่ละแผนกจะมีหัวหน้าแผนกชั้นยศอัตราพันโท (ฝ่ายเสนาธิการ) และมีรองหัวหน้าแผนกชั้นยศพันตรี โดยปัจจุบันมอบให้รองผู้อำนวยการกองข่าว (2 คน) และฝ่ายอำนวยการ 2 กองทัพอากาศที่ 1 ควบคุมดูแลกำกับทั้ง 3 แผนก ทำให้กระบวนการทำงานของแผนกขาดความรวดเร็วในการนำเสนอปัญหาต่างๆ รวมถึงการกลั่นกรอง และรวบรวมข้อมูลในการนำเสนอผู้บังคับบัญชาในประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ

7.4 อัตรากำลังพลของหน่วย ไม่มีอัตราชั้นยศอัตราร้อยตรีถึงร้อยเอก ทำให้เมื่อกำลังพลของหน่วยได้รับการเลื่อนชั้นยศบรรจุในอัตราร้อยตรี ต้องไปหาบรรจุตำแหน่งในหน่วยงานอื่น ทำให้ขาดกำลังพลที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการข่าว

8. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จากข้อมูลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 โดยใช้หลักการ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือทำให้ทราบถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในการดำเนินงานด้านการข่าวในรูปแบบโครงสร้างเดิม สรุปได้ดังนี้

8.1 จุดแข็ง (Strengths)

8.1.1. งานการข่าว เป็นงานด้านความมั่นคง อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้านการข่าว ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนา งานข่าวในอนาคต

8.1.2. ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญงานการข่าวเป็นลำดับแรกในทุกภารกิจ โดยจะให้กองข่าวนำเสนอประเด็นปัญหา ข้อเท็จจริง การประเมินแนวโน้มสถานการณ์ ในทุกๆ เรื่อง

8.1.3. กำลังพลของกองข่าวส่วนใหญ่จะเคยปฏิบัติงานการข่าวในหลายๆ กรณี จะมีทักษะในการนำเสนอปัญหา ข้อเท็จจริง ประเมินแนวโน้มสถานการณ์ในภัยคุกคาม ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เคยปฏิบัติงานในหัวที่ผ่านมา เช่น การประเมินสถานการณ์แนวโน้ม ของกลุ่มเห็นต่างทางการเมือง การประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามของประเทศเพื่อนบ้าน การประเมินสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ 1 การประเมิน ภัยคุกคาม การจัดงานเลี้ยงรับรองเนื่องในวันกองทัพบก ทำให้มีพื้นฐานในการจัดลำดับเรียง ข้อมูลในการนำเสนอ เป็นต้น

8.1.4. มีการจัดทำฐานข้อมูลเก็บข้อมูลภัยคุกคามในด้านต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล กลุ่มมวลชน

8.1.5 เป็นหน่วยงานหลักด้านการข่าวของกองทัพภาคที่ 1 มีการจัดตั้ง สายงานข่าวของหน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 1 ทุกหน่วย ทำให้สามารถตรวจสอบ ประสานงานกับหน่วยงานราชการได้ในทุกพื้นที่

8.1.6 กำลังพลที่ปฏิบัติงานของหน่วย ส่วนใหญ่มีความมุ่งมั่นในหน้าที่ รับราชการทั้งฝ่ายเสนานิการ นายทหารสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน

8.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

8.2.1 กำลังพลยังขาดความรู้ที่แท้จริงในการปฏิบัติงาน ขาดการส่งเสริมด้าน การศึกษาเพิ่มเติม ขาดหลักสูตรระยะสั้นในการพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้การปฏิบัติงาน ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

8.2.2 ผังโครงสร้างการจัดหน่วย ไม่มีอัตรา ร้อยตรี - ร้อยเอก ทำให้ขาดตำแหน่ง น.สัณญาบัตร ควบคุมการปฏิบัติของแต่ละแผนก

8.2.3 ตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นตำแหน่งเฉพาะหน้าที่ ไม่สามารถบรรจุผู้อื่นมาปฏิบัติงานได้ เฉพาะผู้ผ่านหมายเลขความชำนาญการทางทหารนั้นๆ เช่น นายทหาร ข้าราชการทางทหาร กองทัพอากาศที่ 1

8.2.4 ภารกิจในปัจจุบันมีจำนวนมาก ทำให้ไม่อาจมีคนเข้ามาทำงานให้กับองค์กร

8.3 โอกาส (Opportunities)

8.3.1 งานข่าวเป็นงานสำคัญ ถือเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจในลำดับต้น ในการวิเคราะห์ภารกิจของหน่วย

8.3.2 การปฏิบัติงานข่าวเป็นงานเฉพาะหน้าที่ มีในทุกหน่วยงาน สามารถเจริญเติบโตก้าวหน้าในสายงานข่าวของหน่วยอื่นๆ ได้

8.3.3 มีเครือข่ายในหน่วยประชาคมข่าวกรองที่เข้มแข็ง สามารถตรวจสอบร้องขอข้อมูล เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของหน่วยได้

8.4 อุปสรรค (Threats)

8.4.1. งานข่าวเป็นงานเฉพาะหน้าที่ บางภารกิจมีชั้นความลับ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนจำกัด ไม่เหมือนการปฏิบัติงานในสายงานอื่น ไม่สามารถเพิ่มจำนวนคนในการปฏิบัติงานในบางภารกิจได้

8.4.2 การปฏิบัติงาน หากมีการรายงานตามข้อเท็จจริงในด้านลบ อาจมีผลกระทบต่อหน่วยงาน และผู้บังคับบัญชาของตนเอง

8.4.3 การจัดสรรงบประมาณงานข่าวในปัจจุบัน ถูกปรับลดงบประมาณ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ขาดการติดต่อกับแหล่งข่าวข้อมูล เนื่องจากการปฏิบัติงานข่าวต้องมีการปฏิบัติให้มีการเตรียมพร้อมตั้งแต่สถานการณ์ปกติ

9. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในมิติต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงสถานะแวดล้อมภายนอก ที่สนับสนุน หรือขัดขวางการแก้ไขปัญหาด้านการปรับโครงสร้างกองข้าว กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

9.1 ด้านการเมืองความมั่นคง (Political Component: P)

โอกาส งานข่าวถือเป็นงานสำคัญที่หน่วยงานด้านความมั่นคง และผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจ มีหน่วยงานข่าวทุกหน่วยความมั่นคง มีประชาคมข่าวกรองความมั่นคงในการบูรณาการประสาน และตรวจสอบข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

อุปสรรค ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานติดตามข่าวสารเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ตอนใน ได้แก่ กลุ่มพลังมวลชน กลุ่มผู้เรียกร้องผลประโยชน์จากรัฐ ในพื้นที่ชายแดนมีปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาการแพร่ระบาดของ โรคโควิด - 19

9.2 ด้านเศรษฐกิจ (Economic Component: E)

โอกาส จากการปฏิบัติงานของกองข้าว กองทัพอากาศที่ 1 ที่ผ่านมา การปฏิบัติงานด้านการข่าว ได้รับงบประมาณจากกรมข่าวทหารบก ในการดำเนินการจัดตั้งชุดปฏิบัติการข่าวชายแดน, การอบรมเครือข่ายข่าวภาคประชาชน, การฝึกทดสอบและตรวจสอบแผนระบบข่าวกรองป้องกันประเทศ

อุปสรรค ด้วยปัญหาการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้มีการปรับลดงบประมาณในด้านการข่าวลดลง ส่งผลต่อการดำเนินงานในด้านการข่าวได้

9.3 ด้านสังคม (Social Component: S)

โอกาส การปฏิบัติงานที่ผ่านมา มีการบูรณาการร่วมมือในการทำงานด้านการข่าว ในการรายงานและตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ทำให้รู้จักหน่วยงานข่าวที่หลากหลายทั้งในหน่วยงานราชการ และภาคเอกชนต่างๆ

อุปสรรค มีหน่วยงานที่ปฏิบัติงานข่าวเป็นจำนวนมาก อาจทำให้เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และรายงาน การทำงานของหน่วยงานที่หลากหลายอาจจำกัดการให้ข้อมูลเฉพาะหน่วยงานของตนเองเท่านั้น

9.4. ด้านเทคโนโลยี (Technological Component: T)

โอกาส มีการจัดเก็บฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์แนวโน้มในอนาคตได้ มีการนำเทคโนโลยี แอปต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้ทันสมัย การรายงานข่าวสาร รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

อุปสรรค การบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ยาก เนื่องจากต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้นๆ การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องมีการเรียนรู้ในการใช้งาน ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง

9.5 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Component: E)

โอกาส การปฏิบัติงานขององค์กร เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติถูกแบบถูกสุขอนามัย ทั้งในที่ทำงานปกติ และการปฏิบัติหน้าที่ภาคสนาม

อุปสรรค การปฏิบัติงานภาคสนามงานข่าวที่ต้องทำงานต่อเนื่อง การต้องลงพื้นที่การพบปะบุคคลข้างนอกเป็นจำนวนมาก อาจทำให้เจ้าหน้าที่พักผ่อนน้อย มีอาการเจ็บป่วย รวมถึงอาจไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 ทำให้มีโอกาสเสี่ยงสูงในการติดโรคโควิด 19 ได้

9.6. กฎหมาย (Legal Component: L)

โอกาส มี พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540, ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศของ ทบ. พ.ศ.2555, ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของกองทัพบก พ.ศ.2563 เป็นกรอบในการวางแผน และ การปฏิบัติงาน

อุปสรรค เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉินในการปฏิบัติงานข่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็ว ถูกต้อง เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชา บางครั้งไม่สามารถปฏิบัติได้โดยทันที เนื่องจากอาจติดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถกระทำได้

10. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เหมาะสม

10.1 การปรับโครงสร้างกำลังพลในการปฏิบัติงาน ให้เพิ่มแผนกติดตามสถานการณ์ (นายทหาร 1, นายสิบ 3) เพื่อให้รองรับสอดคล้องกับสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่มมวลชนประเภทต่างๆ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

10.2 การบรรจุกำลังพลในหน่วยข่าว ควรเป็นกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และเติบโตมาในสายงานข่าวเป็นหลัก ตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบและความรู้รอบตัว สามารถปฏิบัติงานได้ในทุกภารกิจ

10.3 การจัดการอบรมให้ความรู้กับกำลังพล ควรมีการจัดการอบรมให้กับกำลังพลก่อนการปฏิบัติงาน

10.4 การพัฒนากำลังพลให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน ในการติดตามรายงานข่าวสารต่างๆ

10.5 มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในด้านต่างๆให้มีความทันสมัย มีการประสานงานตรวจสอบข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

10.6 มีการประสานงานข่าวกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูล และสามารถประเมินสถานการณ์ให้กับผู้บังคับบัญชาในการตกลงใจได้ทันเวลา

10.7 การปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้กำลังพลทุกนายซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านการข่าว ให้เป็นนักข่าวมืออาชีพ ไม่แพร่พรายข้อมูล จำกัดการเข้าถึงข้อมูลที่มีชั้นความลับเฉพาะบุคคลที่ได้รับอนุมัติ มีการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารสำคัญ

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อหาแนวทางในการปรับโครงสร้างกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่นั้น จากสภาพปัญหาของภัยคุกคามที่มีความหลากหลายรูปแบบในปัจจุบัน โครงสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยที่มีการจัดในภัยคุกคามรูปแบบเดิม การขาดแคลนผู้ปฏิบัติงานในสายงานช่าง ผู้วิจัยได้พบว่าแนวทางที่เหมาะสมในการปรับโครงสร้างกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 นั้น มีดังนี้

1. การปรับโครงสร้างภายในของกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 ให้มี Function รองรับกับการจัดหน่วยของกรมช่างทหารบก ในสายงานปกติ และสายงานฝ่ายช่างศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามสายงาน เพิ่มการจัดแผนกติดตามสถานการณ์ (นายทหาร 1, นายสิบ 3) ในการติดตามสถานการณ์ด้านการข่าว การชุมนุม เนื่องด้วยในปัจจุบันมีกลุ่มชุมนุมประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้นในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นจำนวนมาก การติดตามสถานการณ์ด้านการข่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญในการรายงานสถานการณ์ รวมถึงการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว ให้ผู้บังคับบัญชาตกใจในแต่ละห้วงสถานการณ์ได้

2. การบรรจุกำลังพลในสายงานช่าง ควรเป็นเจ้าหน้าที่ที่เคยปฏิบัติงานช่างกรองมาก่อน ทั้งในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ และตำแหน่งอื่นๆ ด้วยในการปฏิบัติงานนอกจากหน่วยจะมีหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เป็นงานในหน้าที่หลักของหน่วยแล้ว ยังมีภารกิจอื่นๆ ที่หน่วยต้องปฏิบัติ เช่น การรับรองแขกต่างประเทศสำหรับผู้บังคับบัญชา, การปฏิบัติตามสายงานปกติ และสายงานศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก, การจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความปลอดภัย ตามที่ ทบ. มอบหมาย และการปฏิบัติอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ เพื่อให้การปฏิบัติงานช่างของหน่วยสามารถดำเนินการไปได้เต็มขีดความสามารถ

3. ในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการของหน่วย ควรเป็นผู้ที่เคยผ่านการปฏิบัติงานข่าวมาก่อน ไม่ว่าจะป็นนายทหารฝ่ายการข่าวของหน่วย หรือเคยปฏิบัติงานในชุดข่าวภาคสนาม เนื่องด้วยตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการในกองข่าว จะต้องเป็นมันสมองของหน่วย ในการการวางแผน การสั่งการ การประสานงานการปฏิบัติระหว่างหน่วยเหนือ การสั่งการ และกำกับหน่วยรองในการปฏิบัติงาน ถึงแม้ผู้ดำรงตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ จะผ่านการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ซึ่งมีการเรียนในวิชาการข่าวกรองมาก่อนแล้วก็ตาม แต่ในการปฏิบัติงานหากฝ่ายเสนาธิการผู้นั้นไม่เคยผ่านงานข่าวมาก่อน จะทำให้ไม่เห็นภาพในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถวางแผน สั่งการ หรือกำกับหน่วยรอง อาจทำให้ไม่สามารถบรรลุในภารกิจนั้นๆ ได้โดยเฉพาะตำแหน่ง ผู้ช่วยนายทหารปฏิบัติการข่าว กองทัพภาคที่ 1 (อัครา พันตรี) ส่วนใหญ่จะเปิดรับการบรรจุนายทหารที่จบจาก โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โดยปกติจะเปิดอัตรการบรรจุจวบรอบ 4 ปี ต่อหนึ่งอัตรา ฝ่ายเสนาธิการจึงไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบัน

4. การพัฒนาและอบรมให้ความรู้กำลังพลสำหรับผู้ที่มาปฏิบัติงานข่าว ถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะผู้ที่บรรจุเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ หรือผู้ที่ปรับย้ายเข้ามาดำรงตำแหน่งของหน่วย สำหรับการพัฒนาอบรมให้ความรู้ในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ ควรมีการส่งเสริมให้มีทักษะความรู้ในการวิเคราะห์ข่าว ข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ การได้รับการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การประชุมประสานงานข่าวด้านความมั่นคงร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ เช่น สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สันติบาล, สำนักการข่าวกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ฯลฯ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร รวมถึงประสานข้อมูลข่าวกรองร่วมกันในตำแหน่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่ฝ่ายเสนาธิการ เช่น ตำแหน่งนายทหารข่าวกรองทางทหาร กองทัพภาคที่ 1 และผู้ช่วยนายทหารปฏิบัติการข่าวกองทัพภาคที่ 1 ควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมตามหลักสูตรของโรงเรียนข่าวทหารบก เช่น หลักสูตรวิเคราะห์ข่าวกรอง และหลักสูตรการรวบรวมพิเศษ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงาน ที่ต้องใช้ในการเขียนข่าว การวิเคราะห์ข่าว การจัดตั้งแหล่งข่าว รวมถึงการหาข่าวโดยใช้แหล่งข่าวหรือตัวแทนในการหาข่าว ซึ่งผู้ที่ผ่านการอบรมจะสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ในตำแหน่งนายทหารชั้นประทวน ควรได้รับการอบรมหลักสูตรตาม

แนวทางรับราชการของโรงเรียนข่าวทหารบก เช่น หลักสูตรรายสัปดาห์ขั้นต้น และหลักสูตรนายสิบอาวุโส เพื่อเพิ่มทักษะการทำงานตามขั้นยศที่สูงขึ้นของกำลังพล

5. การประสานงานระหว่างหน่วยงานความมั่นคงด้านการข่าว เช่น สันติบาล ศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักการข่าวกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ควรมีการประสานการปฏิบัติทั้งในระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน เพราะในบางภารกิจอาจต้องมีการปฏิบัติงานร่วมกัน หากมีการประสานความสัมพันธ์ที่ดี การปฏิบัติงานการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารจะสำเร็จไปได้ด้วยดี

ทั้งนี้ปัญหาการปฏิบัติงานข่าวในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จะสอดคล้องกับบทวิจัยของ พันเอก สหัสตนธ์ ธเนศชัยพิทักษ์ ในเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานด้านการข่าว มักเกิดจากความไม่เข้าใจในสถานการณ์ด้านการข่าวที่แท้จริง และการนำผลผลิตของงานด้านการข่าวมาใช้ประโยชน์ อาจเนื่องจากปัญหาที่ผ่านมา ความรุนแรงและผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอยู่ในระดับต่ำ จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น บทบาทของงานด้านการข่าวที่ผ่านมาการจัดการกับปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้หน่วยต้องเร่งดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการข่าว เพื่อให้สามารถสนองต่อภารกิจที่มีมากขึ้นในทุกๆ ด้าน และให้ทันต่อภารกิจที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าวต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ได้แก่ การปรับโครงสร้างหน่วยในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของหน่วยงานให้สอดคล้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และบรรจุกำลังพลตามที่ได้รับอนุมัติ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน การบรรจุกำลังพลในหน่วยข่าว ควรเป็นกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และเติบโตมาในสายงานข่าวเป็นหลัก ตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบและความรู้รอบตัว เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องได้รับการศึกษาในหลักสูตรด้านการข่าวตามแนวทางการรับราชการ หลักสูตรพิเศษต่างๆ และการพัฒนาหลักสูตรการอบรมระยะสั้น การสนับสนุนงบประมาณด้านการข่าวให้แก่หน่วย ให้เพียงพอสามารถตอบสนองภารกิจได้ ข้อมูลข่าวสาร และฐานข้อมูลของหน่วยเหนือที่ได้มีการจัดเก็บและรวบรวมไว้ ควรกำหนดเจ้าหน้าที่ของหน่วยรองให้สามารถเข้าถึงข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ และการประสานข้อมูลด้านการข่าวในทุกหน่วยงานให้มีความแน่นแฟ้น และสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ

ของส่วนราชการด้านความมั่นคงอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้^๘

ในเรื่องแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ตามที่ผู้วิจัยได้เสนอไปแล้วในขั้นต้น สอดคล้องกับบทวิจัยของ พันเอก สรพงษ์ ลือขจร ในเรื่องแนวทางการปรับโครงสร้างกองเสนาธิการกองทัพอากาศ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของกองทัพบก 2564 กองเสนาธิการกองทัพอากาศที่ดี ควรมีการจัดที่ต้องสอดคล้องรองรับการปฏิบัติงานของกรมฝ่ายเสนาธิการ กองทัพบกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจัดให้มีแผนรองรับงานจากสำนักฝ่ายเสนาธิการของกองทัพบก และมีส่วนงานตาม Function ของกองเสนาธิการที่อยู่ในอัตรากิจการของแต่ละสำนักครบทุกกอง โดยพิจารณาภารกิจป้องกันประเทศเป็นลำดับแรก อีกทั้งแนวทางนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการกองทัพบก เมื่อปี 2557 ซึ่งในขณะนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก ได้พิจารณากำหนดนโยบายว่ากองทัพบกสมควรปรับโครงสร้างในส่วนบัญชาการให้เหมาะสมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ปรากฏในห้วงกำหนดเวลา^๙

ทั้งนี้แนวทางการปรับโครงสร้างของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ยังได้สอดคล้องกับบทวิจัยของ พันเอก อรรถวุฒิ มิ่งมิตร ในเรื่องการปรับโครงสร้างองค์กร โดยการปรับเปลี่ยนองค์กรเป็นการรองรับการปฏิบัติงานตามเหตุผลความจำเป็น สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นตามสถานการณ์ โดยเฉพาะการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแผนปฏิบัติการปี แห่งการปฏิบัติงานของกองทัพบก ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารบก และดำเนินการตามกลยุทธ์ของกองทัพบก ให้ทันสมัยเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ของกองทัพบก ในปี 2565 เพื่อเป็นหน่วยที่มีความพร้อม มีศักยภาพและทันสมัยในภูมิภาคอาเซียน การจัดโครงสร้างขององค์การที่ดี ควรจะมีการจัดส่วนราชการตามหลักทฤษฎีของการจัดองค์กร โดยมีการจัดตามแนวนอน ได้แก่ การแบ่งงานกันทำตามความถนัดตามแผนงาน และการจัดตามแนวตั้ง ได้แก่ จำนวนลำดับขั้นของการบังคับบัญชา ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับช่วงของการควบคุมการที่หน่วยจะปรับโครงสร้างหน่วยให้มีความสมบูรณ์นั้น จะต้องใช้งบประมาณของกองทัพบกจำนวนมาก พร้อมกับใช้เวลาในการที่จะปรับขยายโครงสร้างให้เป็นไปตามที่กำหนด

ในการนี้ เพื่อให้การปรับโครงสร้างของหน่วย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และเป็นการดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป¹⁰

สรุปแนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

จากข้อมูลสนับสนุนงานวิจัยของภาคส่วนอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวมาในขั้นต้น ที่ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการพัฒนาโครงสร้างการปฏิบัติงานของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น ปัจจัยที่สำคัญประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ การปรับโครงสร้างภายในองค์กร, การพัฒนาและอบรมให้ความรู้ กำลังพล และการประสานงานบูรณาการข้อมูลกับส่วนราชการอื่นๆ โดยการปรับโครงสร้างภายในองค์กร เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในของหน่วยงานเอง ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เห็นควรเพิ่มแผนกติดตามสถานการณ์ในการติดตาม ข่าวสารของกลุ่มพลังมวลชนกลุ่มต่างๆ ที่มีเพิ่มมากขึ้น การจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มแกนนำ สาเหตุในการชุมนุม เพื่อให้สามารถติดตามสถานการณ์ รายงานเหตุการณ์ ตลอดจนประเมินสถานการณ์แนวโน้มในอนาคตให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตกลงใจได้ทันเวลา ในด้านการพัฒนาและอบรมให้ความรู้กำลังพล ต้องมีการอบรมให้ความรู้กับกำลังพลก่อนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจ เพราะการปฏิบัติงานข่าวจะต้องเป็นบุคคลที่มีไหวพริบ มีทักษะในการหาข่าว การสังเกต การรายงานเหตุการณ์ การสรุปข่าวเพื่อให้ได้ หัวข้อข่าวสารสำคัญ ตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการได้ ปัจจัยการส่งเสริมอบรมกำลังพล ให้ความรู้ฐานด้านการข่าวของโรงเรียนข่าวทหารบก เพื่อให้กำลังพลมีความรู้ความสามารถตามแนวทางรับราชการ การอบรมการปฏิบัติงานข่าว (Unit School) ของหน่วยเองให้กับกำลังพลที่ได้รับการบรรจุหรือปรับย้ายมาปฏิบัติงานใหม่ เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะจะทำให้กำลังพลเกิดการเรียนรู้ มีหลักการปฏิบัติงานข่าวในแต่ละด้านได้อย่างถูกต้อง ในการประสานงานบูรณาการข้อมูลกับส่วนราชการอื่นๆ นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเตรียมข้อมูลภัยคุกคามในแต่ละด้าน เช่น ข้อมูลกลุ่มพลังมวลชน ข้อมูลกลุ่มผู้ก่อการร้าย เป็นต้น รวมถึงมีการประสานงานระหว่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานความมั่นคง อันจะทำให้การเตรียมการรองรับภัยความมั่นคง สามารถเตรียมการได้ทันเวลา และสามารถควบคุมภัยความมั่นคงนั้นได้

บทที่ 4

บทสรุป

กองข้าว กองทัพภาคที่ 1 รับผิดชอบงานด้านการข้าว มีภารกิจในการวางแผน อำนาจการ ควบคุม ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการข้าว ทั้งปวง เพื่อสนับสนุนภารกิจในการปฏิบัติงานปกติ งานป้องกันประเทศ และงานรักษาความมั่นคงภายใน ในปัจจุบันภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้กองข้าว กองทัพภาคที่ 1 ต้องติดตามสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยหน่วยต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์กรเพื่อให้การปฏิบัติงานข้าวมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การปรับโครงสร้างภายในองค์กร การพัฒนาและอบรมให้ความรู้กำลังพล และการประสานงานบูรณาการข้อมูลกับส่วนราชการอื่นๆ โดยการปรับโครงสร้างภายในองค์กร เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในของหน่วยงานเอง ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เห็นควรเพิ่มแผนกติดตามสถานการณ์ในการติดตามข่าวสารของกลุ่มพลังมวลชนกลุ่มต่างๆ ที่มีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถติดตามสถานการณ์ รายงานเหตุการณ์ ตลอดจนประเมินสถานการณ์แนวโน้มในอนาคตให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตกลงใจได้ทันเวลา

2. การพัฒนาและอบรมให้ความรู้กำลังพล ต้องมีการอบรมให้ความรู้กับกำลังพลก่อนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจ เพราะการปฏิบัติงานข้าวจะต้องเป็นบุคคลที่มีไหวพริบ มีทักษะในการหาข่าว การสังเกต การรายงานเหตุการณ์ การเขียนสรุปข่าวเพื่อให้ได้หัวข้อข่าวสารสำคัญตามผู้บังคับบัญชาต้องการได้

3. การส่งเสริมอบรมกำลังพล ให้ความรู้งานด้านการข้าวตามแนวทางรับราชการของโรงเรียนข่าวทหารบก เช่น หลักสูตรนายสิบชั้นต้น หลักสูตรนายสิบ หลักสูตรชั้นนายร้อย หลักสูตรชั้นนายพัน เพื่อให้กำลังพลมีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การอบรมหลักสูตรงานข้าวเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน เช่น หลักสูตรรวบรวมพิเศษ หลักสูตรวิเคราะห์ข่าว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. บทสรุปการปรับโครงสร้างกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ควรถูกนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และการพิจารณาของผู้บังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการ ภายใต้สถานการณ์งานด้านการช่าง และภัยความมั่นคงในแต่ละด้าน เพื่อให้การเตรียมข้อมูล การรับทราบข้อมูลของผู้บังคับบัญชาที่สามารถตกลงใจสั่งการได้ทันเวลา

2. การพัฒนากำลังพลในด้านส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ ในเรื่องการปฏิบัติงานช่าง ถือเป็นเรื่องสำคัญในการเตรียมกำลังพลให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อให้การติดตามรายงานสถานการณ์สามารถปฏิบัติได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ในระดับกองทัพอากาศ ควรนำเสนอปัญหาการปรับโครงสร้างกองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 ให้กรมช่างทหารบก ทราบในฐานะเหล่าสายวิทยาการ เพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขในระดับ ทบ. ต่อไป

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบงานด้านการช่าง เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยศึกษาจากการทำงาน of ฝ่ายช่างศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างการทำงาน of กองช่าง กองทัพอากาศที่ 1 เพื่อให้สามารถติดตามสถานการณ์และรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ¹ กวีรัฐมี นนท์จิระพัส. มุมมองการสงครามสมัยใหม่ “HYBRID WARFARE” [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2565].
- ² วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 7 ประจำเดือนมิถุนายน - กันยายน 2564; หน้า 13-15.
- ³ สหัตถนัย ธเนศชัยพิทักษ์, พันเอก. แนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีผลต่อความมั่นคงของชาติ [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 12-13.
- ⁴ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2562 – 2565; หน้า 16.
- ⁵ นโยบายปฏิบัติงานกองทัพอากาศที่ 1 ประจำปี 2563; หน้า 8
- ⁶ วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 7 ประจำเดือนมิถุนายน - กันยายน 2564; หน้า 13-15.
- ⁷ สหัตถนัย ธเนศชัยพิทักษ์, พันเอก. แนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีผลต่อความมั่นคงของชาติ [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 13-14.
- ⁸ สหัตถนัย ธเนศชัยพิทักษ์, พันเอก. แนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีผลต่อความมั่นคงของชาติ [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 19-20.
- ⁹ พ.อ.สรพงษ์ ลือขจร, พันเอก. แนวทางการปรับโครงสร้างกองเสนาธิการ กองทัพอากาศ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของกองทัพบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 17-18.
- ¹⁰ อรรถวุฒิ มิ่งมิตร, พันเอก. การปรับโครงสร้างองค์การศึกษาเฉพาะกรมดุริยางค์ทหารบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. วิทยาลัยการทัพบก; 2564. หน้า 14-15.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก ยศพล โภชน์ทิม

วัน เดือน ปีเกิด

20 ธันวาคม 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2544

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พ.ศ. 2553

หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 89

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 - 2554

ผู้บังคับกองร้อยข่าวกรองทางทหารที่ 1

กองพันข่าวกรองทางทหาร

พ.ศ. 2554 - 2555

ผู้ช่วยนายทหารปฏิบัติการข่าว กองทัพอากาศที่ 1

พ.ศ. 2555 - 2559

นายทหารข่าวกรองทางทหาร กองทัพอากาศที่ 1

พ.ศ. 2559 - 2561

นายทหารปฏิบัติการข่าว กองทัพอากาศที่ 1

พ.ศ. 2561 - 2564

หัวหน้ากองข่าว มณฑลทหารบกที่ 11

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564

รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพอากาศที่ 1